

Director:  
**XEVI XIRGO**

Subdirectors:  
**CARLES RIBERA,  
LLUIS MARTÍNEZ,  
MANUEL CUVAS,  
PEPA MASÓ**

SECCIONS:  
Política, **ANNA SERRANO**; Europa-Món, **PILAR ESTEBAN**;  
Economia, **JOAN ARBENOL**; Opinió, **TONI BROSA**; Societat, **CARLES SABATÉ**;  
Catalunya, **JOAN RUEDA** i **RICARD PALOU**; Cultura i Espectacles, **JAUME VIDAL**;  
Suplement Cultura, **DAVID CASTILLO**; Comunicació, **GEMMA BUSQUETS**;  
Disseny, **RAMON BUCH**; Fotografia, **ANDREU PUIG**;  
Documentació, **CARME TORNIS**; Delegada a Madrid, **MONTE SOLOA**;  
Tancament, **ANTONI DALMAU**; Llengua, **QUIM PUIGVERT**;  
President del Consell Editorial, **VICENT SANCHIS**

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:  
Tàpies, 2 - 08001 Barcelona

CENTRALETA Tel. 93 227 66 00  
ADREÇA INTERNET: <http://www.elpuntavui.cat>  
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel. 972 18 64 80  
FAX Tel. 972 18 64 40

EDITA: **CORPORACIÓ CATALANA DE COMUNICACIÓ, S.L.**  
PUBLICITAT: **HERMES COMUNICACIONS, S.A.**  
Santa Eugènia, 42. 17005 Girona.  
Tel.: 972 18 64 35 - Fax.: 972 18 64 10

IMPRESSIÓ: **Gráficas de Prensa Diaria**. DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.

Als efectes del que preveu l'article 32.1 paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

L'AUDÀCIA DE  
L'ADOLESCENT TÉ UNA  
BASE CIENTÍFICA

David Bueno i  
Torrens



Professor i investigador  
de genètica de la UB i  
divulgador de la ciència

LA COLUMNA

# Conductes arriscades

**E**l risc forma part de la nostra vida. Qualsevol decisió que prenguem, i també el fet de no voler decidir, comporta sempre un risc associat. "Quina línia d'actuació és més correcta, quina ens portarà més beneficis o menys perjudicis?", són preguntes que sovint no troben resposta, atès que un cop hem pres una decisió els esdeveniments succeeixen en una direcció determinada. Les persones prenem decisions, i ens hauria d'agradar poder prendre sempre les nostres pròpies decisions, sense delegar mai el nostre dret a decidir. Molt probablement, amb aquestes primeres frases el lector pensarà que vull parlar del dret a decidir que tenim com a nació, però del que vull parlar és de per què les decisions dels adolescents acostumen a ser més arriscades que les dels adults, i de com influeix això en la nostra vida posterior, inclosa la sensació que tenim sobre el nostre dret a decidir.

**A NIVELL NEURAL**, en la presa de decisions hi participen quatre factors: mecanismes d'autocontrol cognitiu; la representació mental del que hom pot aconseguir o perdre; l'aprenentatge, que permet predir errors en les decisions, i aspectes emocionals, que sovint depenen de l'entorn. Tots aquests factors depenen de l'activitat d'àrees concretes del cervell, que han estat

identificades amb tècniques de neuroimatge. Examinem-los de manera separada a partir d'un article publicat a finals d'agost a *Nature neuroscience*.

**S'HA VIST QUE ELS SISTEMES** d'autocontrol cognitiu, que eviten les respostes impulsives, van madurant progressivament amb l'edat, i que no assoleixen la maduresa fins a l'edat adulta. També s'ha vist que els adolescents tendeixen a prendre decisions que impliquen una recompensa immediata, malgrat el seu valor sigui inferior al d'una recompensa posterior, i sovint no consideren les possibles conseqüències negatives a llarg termini. Els adults, en canvi, són més capaços d'endarrerir la recompensa si el valor estimat és suficient i, en general, poden considerar millor les possibles conseqüències. Això és degut al fet que les xarxes neurals que ens capaciten per endarrerir les recompenses també van madurant progressivament entre els 11 i els 31 anys.

**Els adolescents tendeixen a prendre decisions que impliquen una recompensa immediata, malgrat que el seu valor sigui inferior**

Pel que fa a l'aprenentatge, està relacionat amb el sistema neuronal dopaminèrgic, implicat també en la cerca de recompenses. Presenta una activitat molt superior en els adolescents, la qual cosa afavoreix que les seves decisions acostumin a cercar recompenses immediates sense valorar gaire l'experiència apresada dels "errors" anteriors. Finalment, també s'ha vist que els adolescents mostren una clara reducció en la capacitat mental per resistir els condicionants emocionals, per exemple en resposta a expressions facials d'aprovació o reprovació.

**EN RESUM, DES DEL PUNT DE VISTA** del desenvolupament i funcionament neural, és lògic que els adolescents prenguin decisions més arriscades, especialment en contextos emocionals. És tasca dels adults vetllar perquè els riscos que assumeixin no siguin excessius, per exemple afavorint la seva estabilitat emocional, atès que les conseqüències de determinades accions poden llastar tota una vida i influir en tota la societat. Tanmateix, no s'ha de mutilar la seva capacitat de decisió: aquestes primeres decisions són les que ens capaciten, després com a adults, per poder exercir amb prudència i al mateix temps amb audàcia el nostre dret a decidir, individual i col·lectiu, i a assumir els riscos que creiem assequibles en funció dels guanys a llarg termini.

## Federalisme espanyol



Bernat  
Dedú  
Filòsof i músic

Agraïm a Mariano Rajoy la seva claredat: no hi ha marge per negociar una Catalunya sobirana en l'actual marc constitucional. El *presidente* podrà ser un pusil·lànim, però és prou llest com per estalviar-se el ridícul espantós que està fent el PSOE. Resulta tan risible veure el pobre Rubalcaba o el Cebrían jugant la carta del federalisme, xiulant la melodia cursi del *Cataluña no nos dejes*. Els mateixos lladregots que fa sis anys ens feien empassar un Estatut sideral (on és el Parlament qui ens defineix com a nació i no pas *We the People*) ara pretenen fer-nos rosegat l'enèsima trampa dels progrés. Preparin l'estómac, joves, perquè els il·lustrats de canyeta començaran a disparar cascades d'aforismes unionistes atribuïts a Pi i Margall, Josep Pla o D'Ors. Però aquests nanos de Madrid tenen un problema: alguns ens hem passat moltes hores a la biblioteca com perquè ara ens aixequin la camisa. El federalisme català, que ja té arrels en Prat de la Ribera, no pretén convertir Espanya en una suma d'estats: somniava ordinar un imperi català escampat per tota la península. Per això Pujol repetia *ad nauseam* que el catalanisme mai no podria ser separatista, sinó hegemònic. El nostre geni, molt crític amb Pi i Margall, ja va advertir que molts federalistes catalans acabarien emprant Catalunya com a simple excusa per intentar escampar el seu desig tronat d'un món obrerista sense fronteres i fer-se un lloc a la política espanyola. Ho diu molt bellament a *La Solució Cambó*: "Si Pi i Margall parlava de la nostra Catalunya estimada, era només per defensar el federalisme i el seu ideari internacionalista. Li servia com d'un exemple concret per demostrar que la humanitat tendia a les abstraccions buides de contingut que ell predicava." El drama, per tant, no és que el PSC encara es declari federalista, sinó que hagi pervertit l'origen hegemònic del terme. No ens indigna la impossibilitat del seu desig, sinó que el mateix anhel hagi estat un frau. Per això ara s'assemblen tant el PSC i el PSOE. Finalment, han acabat compartint el mateix marc buit: el federalisme espanyol.

LA  
PUNXA  
D'EN  
JAP



Joan  
Antoni  
Poch

